

CONTI UTCA

Schöner már begombolta sliccét, nadrágtartóját húzta a vállára, Flóra még a karmazsin pamlagon hevert sárga nagyvirágos kék selyemköntösben, és cigarettázott, érdeklődéssel szemlélte a szöszmötölő mozizongoristát, aki heti kétszeri törzsvendégként beugrott hozzá ebéd (krumplileves, káposztás cvekedli, hosszúlépés) után enyhet lenni munka előtt. Flóra szívesen adta az enyhet; szinte kapcsolat, majdnem-szerelem. Sziesztamuki – így hívta. Húgó, mi az a nagy kötet a hónod alatt? Ekkora könyvvel tán a mádamot vágnád kupán, hogy ne fizesd ki az egyszeri kéjelgésre a két koronát? Flóra drágám, én a vén gecimosót egy fánclival vágnám kupán, a' zanyja kiskésit a szottyadt mohó nacscságának, nem és nem, ez viszont Vázsonyi Vili képviselői felszólamlásinak könyve, a Reitmann adta kölcsön, viszem vissza, sokat okosodtam. Mit okosodtál, Húgóm, gavalérom, ölem oszlopa? Na várj csak, felütöm a kedvenc részt. Aszondja: 1918. február. A kopf: „Vázsonyi világító volt a sötétnek, lobogó tűz, aki már ekkor idejekorán felszólamlott a szalonok lionjai és a zsur-bolsevikiek ellen.” Jó, mi?! Na és akkor a képviselői beszédből a Tisztelt Ház plénumán, olvasom: „A szalonok lionjai mind bolsevikiek és

mind elméletileg vérrel isszák a teájukat. (*derültség*) A zsur-bolsevikiek, a szalon-bolsevikiek, a perverzus idegek szadistái meg akarják korbácsolni a polgári társadalmat, mert az ő petyhüdt idegeiknek ma már csak egy kis forradalom volna izgató, mert mindent láttak már, de forradalmat még nem láttak, s ezt szeretnék hölgyeiknek bemutatni. (*harsozó derültség*).” Flóra leverte a pernyét, kivette a szipkából a deket, elnyomta az eozin hamutálban, azt eltette a bordóbársony ágytakaróról (kopott) a diófa nachtkasznira. Aszt mire ment ez a Vázsonyi az aranyszájával, Húgókém, a nagy nevetésekkel, derűs Ház-zal, se a vereséget nem tudta megakasztani, se a Tiszáék trükkjét a fegyverszünetben, az olaszok az utolsó órai kétszázezer foglyát, az összeomlást, se az őszi forradalmat, se a Kommünt, se a Nagyromán Királyságot meg az efféléket, aszt még ő maga is menekült Bécsbe, tavaly jöhetett csak haza.

Flóra drágám, Vázsonyi lényeglátó, s nem is túlfeszült, várj, felolvasok: „Oroszország Oroszország fog maradni, dacára annak, hogy a francia forradalmat túlhaladta már a véres paródiában.” 18-ban! Februárban!! Ezt mondta akkor, 18 februárban. Hát nagy-szerű, Húgó, de nem te mondtad, pont kedden, a pásztoróra végén, hogy a legjobb mozizenekarok Moszkvában vannak, hogy a bécsiiek, pestiek, berliniek sehol sincsenek mellettük. Hogy magasan szárnyal ott a kultúrellet, korszerűség, építészet, irodalom, merész festészet? Én mondtam, Flóralébn, na de ott is voltak mindenfélék, Zivilkrieg, fehérek és vörösök, katonák és csillagosok, és egymás ellen is fenekednek, mint az a Sztalin meg a Trockij. Na jó, az utóbbi legalább zsidó. Az előbbi meg kaukázusi postarabló vadember. Húgókém, nem szerzetes volt az, mielőtt bolsevik lett? De, Flóra drágám, tán még Szibériába is vitte a katorga. Németország majdnem ilyen sötét lik, a Kapp meg a von Lüttwitz még 20-ban, aztán a bádofgényű müncheni sörcsarnokok hetvenkedői, akik az egész háborúból csak azt tanulták, hogy úgy zsidóznak, mint a kozákok.

Jaj, Húgó, úgy eszembe' van a Kommün! Flóralébn, emlékszem hát, mikor Elemér bá-

tyám kislánya meghalt, hogy milyen volt ki-
menni gyerekkoporsóval a Kozma utcába.
Villamossal, Elemér hóna alatt a gyerekkor-
porsó, Margitka sír. Betsyke még csak hét,
végig sír az is. Gyöngyike meg kettő, és nem
is spanyolkórban halt meg, gyöngye volt, em-
lékszel, nem volt akkor enni nagyon más,
csak vaníliafagylalt. Passzolt színben a ki-
rályszobrokat beburkoló vörös drapériához.

Emlékszek, Húgó, de rég volt, hét éve, nem
akkor tért ki a bátyád? De, Flóralébn, ágostai
evangélikusnak, a kislány halála után, Mi-
kecz-árják lettek, mert ez még bőven augusz-
tus előtt, bár már nyár volt. Hogyan, Húgó, a
direktórium alatt hogyan, nem a népbiztos-
ságnak kellett az ilyesmit is intéznie? Most
mit zsidózol, Flóra?!, ott volt a Garbai, az
szombaton is aláírt. Hogy zsidóznék, Húgó-
kedves, csak elleptek az emlékek, meg
eszemben van az egyik kunde, roppant bi-
zarr egy uracs. Idejön, fizet, de hozzám sem
ér. Lehet, nem pipiskedik neki a bohóc. Ül,
cigarettazik, a szalonok lionjának tűnik ő is,
talán diplomata, nagy kártyás, pikét játszik,
zavaros ügyek bajnoka kis sikerrel. Bárónak
mondja magát, eleinte tökéletes arszlánnak
tűnt, egészen az intimitásig, ott megtorpant.
És visszajár, aszondja, báró, és valamilyen
Fedor. Fedor, Flórá, Fedor?! Ahogy zongo-
rázod, Húgó, ahogy zongorázod. Fedor. Hát
akkor én tudom, ki ő! Az egy kókler széltoló,
19-ben rájött a különítményestempó, úgy
hívják, báró Vest Fedor, talán bukaresti kö-
vetségi tanácsos éppen, nem létező temes-
vári ingatlanokra ad ki agnoszkálható váltó-
kat, felesége, Vojnich Margit után lett báró,
apja Temesvárott vagyonos gyáros volt, az
ottani kereskedelmi és iparkamara elnöke,
rég híres poroszországi lovagfamíliából
származott át, a feleség a temesvári Turul
cipőgyár örököse. Az államtudományi dok-
torátus után lett katona a világháborúban, lo-
vastüzérezred, a forradalmak idején a sze-
gedi kormány mellett tevékenykedett, gr. Te-
leki mellett fogott állást (valamennyi nyu-
gat-európai nyelven ír, beszél, fogalmaz, a
legbonyolultabb jelentéseket is magyar dik-
tandóban írja gépbe, optáns ügyek legkivá-
lóbb szakértője. Vojnich báró lányát vette

nőül, szeretetre méltó, jó kedélyű társasági embernek mondják, portáltak, vitték mindenhol, kaszinók, játékszobák állandó vendége, nagy kártyanyereségei csodaszamba mentek, szédítették, ám a kártyaszerencse elpártolt tőle, saját vagyonát gyorsan veszítette, neje családja segített, ám ezt megunták idővel, kisebb bankházak segítettek, játékszenvedélye erősebb, mint természetes észbeli tulajdonságai, uzsorások között forogtak váltói, kisebb diplomáciai megbízást Bulgáriában gőgösen nem vállalt, megtörtén, önmagával hasonlultan jött Pestre, majd Bécsbe, hol nővére lakott, törvényszéki orvos nyilvánította elmebetegnek. Ő volt a titkos nagy tipp a diplomáciában, művelt, mint Peléologue, eszes, mint Cavour, szellemes, mint Vázsonyi, a legnépszerűbb ember volt a Bukarestben, mulatóhelyek arslánja, igazi társasági gavallér, Grata Gusztáv mellett dolgozott a külügyben. Maniu Gyula román miniszterelnök aszondta: sajnálom, hogy távozik, mindent elért volna a magyar-román megbékélés ügyében. Mindig mindent fizetett, a legnagyobb gavallér volt, csak pikét és bridzset játszott, a legzseniálisabb és legkönnyelműbb ember volt az egész Dorottya utcai kaszinóban.

Tudod, Húgóké, azért sok benne a groteszk. Idejön, cigarettazik, hiába kelletem magam, csak befelé motyog, 19-ről meg a Kommünről motyog meghasonlottan, meg hogy pamfletírozott, még a szegedi kormány idején Szegeden valamit, hogy a „tömegek alacsony szenvedélyeiről” cikkezett, meg Lenin finanszírozásáról, Kultpolitische kontraszelekción, diszkreditálásról, hogy az akkori merész művészet Entartete Kunst, a perverz ízléstelenség szörnyszülöttje, hogy az a heidelbergi filozóf Lukács a Kunfival karöltve bezáratta volna a templomokat, hogy Kun kötelességének tartotta a hazudást, csalást, mert az orosz agitátoroktól ezt tanulta Kosztromában, hogy ezek elzüllött desperadók voltak, sátáni démonok.

Flóra drágám, én ennek a Vest Fedor nevű, idővel bebárosodott arslánocskának a pamflettjét olvastam ám, arról írt, hogyan dolgoztak a bolsevisták, volt benne igaznak

bizonyult tézis is, például, hogy a paraszt nem jár népgyűlésre, alig is kíváncsi Bucharin meg Frankel Leó hochmecére, mert lelkebe nem fér bele az internacionalizmus. Persze hogy imádták utána, pénz, paripa, fegyver, persze hogy elragadta a magas ló, gr. Aponyi Rezső is feljelentette csalás miatt, gondnokság alá helyezték elmebetegség címen, mert br. Vest depresszióval párosult elmeegyöngesége nyilvánvalóvá vált, a bécsi Landesgericht fogházból elmeegógyintézetbe került. Mi? Döbling? Flórácskám, ne legyél már nemzetgyalázó! Egy lapon említeni ezt a pernahajdert egy Akadémia-alapítóval?! Lemondott nemzeti kaszinóbeli tagságáról, noha korábban társasági körökben nagy szerepet vitt, nagy ambíciók, magas fokú intelligencia, némi szakértelem, Wolko Lajos külügyminiszter nagy jövőt jósolt neki, de a Pénzügyi Központ útján szanáltatták, a Carlton Szállóba költözött, Krasznay Aladár pénzügynök feljelentette fedezetlen csekk végett Lukács Izsó közjegyzőnél. És arról nem motyogott, hogy volt neki az a Duci-ügylete? Nem? Na jó! Duci kis artistalány volt az egyik Nagymező utcai lokálban, a hóna alá nyúlt, lehet, már akkor is impotens volt, neki is csak motyogott. Ennek a Ducinak fényes lokálja lett Bukarestben, Vest báró finanszírozta. Váltóból, kártyanyereségből. Bohém volt, pedig nem ivott, még a hajnalig tartó tivornyákon sem. Aztán szégyellte magát, délelőtt fel sem kelt, kérést soha nem tagadott meg, de valójában talán sosem fizetett. Intim barátja azt tanácsolta, hogy végezen magával – ő, aki annyira szeret élni, és még épp csak elmúlt harmincéves.

Na, jól van, Húgó, jobban ismered a kuncsaftjaimat, mint én magam, menj már, elkéssel a munkából, mihez klimpírozol ma? Amerikai film, még nem láttam, von Stroheim rendezése, *Mohóság*, de itt *Gyilkos arany*-nak magyarizálták. *Aranyláz*-történet, aszszem, nem hiszem, hogy olyan jó, mint a Chapliné. Van hozzá kotta. De előtte beugrok még itt a *Népszavá*hoz mai újságért.

Br. Vest Fedor figurájáért köszönet Csunderlik Péternek.